

Kågeröds kyrka

56.0003, 13.0891

Det stora domkyrkobygget i Lund under första halvan av 1100-talet förde hit skickliga stenhuggare från kontinenten. För att hinna med bygget var dessa tvungna att lära upp lokala förmågor, vilket i sin tur ledde till att när domkyrkobygget stor klart fanns det många skickliga stensemästare som kunde ta i tu med arbetet att framför allt ersätta alla träkyrkor med kyrkor byggda i sten, men i den del fall också bygga helt nytt.

En av alla dessa kyrkor som byggdes i Skåne under andra halvan av 1100-talet var kyrkan i Kågreöd. Det dröjde sedan några hundra år fram till 1400-talet när dessa kyrkor, precis som Kågreöds kyrka, fick stjärnvalv, som i detta fall försågs med målningar av den så kallade Everlövmästaren. Samtidigt bygges här sannolikt också ett torn. Målningarna kalkades senare över men återupptäcktes vid renöring av kyrkan på 1880-talet. I det första valvet visas bilder från yttersta domen. De salig visas i norra valvkappan och de förtappade i södra valvkappan. I den västra valvkappan visas de sju dödssynderna.

Det andra valvet har målningar som återger scener från skapelseberättelsen och syndafallet. I den fjärde travén avbildas 16 vapensköldar, men dessa målningar är gjorda senare - runt mitten eller andra halvan av 1500-talet. Vi ser bland annat vapensköldarna för Otto Brahe och Beata Bille.

Troligen förlängdes kyrkan också åt öster under 1500-talet.

När den svenske amiralen Cornelius Ankarstierna år 1704 köpte Knutstorps gods, och därmed efterträdde den Braheska ätten på godset, ingick också patronatsrätten till Kågeröds kyrka i köpet. Godset var visserligen förfallet men kyrkan hade trots detta upprustats och förskönats.

Som ny ägare till Knutstorps god blev greve Carl Wachtmeister år 1771 kyrkans patronus, och han lät tio år senare uppföra en korsarm mot norr, den så kallade nykyrkan. Denna ritades av Carl Fredrik Adelkrantz, som även bland annat ritade Drottningholmsteatern och Kina slott. I slutet av samma århundrade byggde man på tornet.

1914 gjordes en inre renovering under ledning av domkyrkoarkitekt Theodor Wählin, och på 1940-talet var det arkitekt Eiler Graebe som ledde en ombyggnad.

Kågeröds kyrka har en dopfont från 1100-talet, samt ett triumfkrucifix från senare delen av 1100-talet.

Altaruppsatsen från 1703 är skapad av bildhuggaren Gustaf Kihlman från Borås. Han tillverkade även sju år tidigare predikstolen, som har fyra skulpterade motiv, föreställande Kristis korsfästelse, Kopparormen i öknen, Kristi dop i Jordanfloden och Abraham som vill offra Isak. I vikarna mellan sidorna står skulpterade evangelister med sina respektive attribut.

Orgeln byggdes 1980 av Anders persson i Viken, och har artin stämmor och pedal. Två av dessa stämmor är från kyrkans äldre orgel från 1876, och även orgelfasaden är från senat 1800-tal. Läktarbarriären är från slutet av 1600-talet och visar tretton bilder på Kristus och de tolv apostlarna. Alla är målade framifrån utom Judas som är målade från sidan.

I kyrkan finns ett epitafium, alltså en begravningsköld över Braheätten. Astronomen Tycko Brahe föddes 1546 på Knutstorps borg strax utanför Kågeröd och finns avbildad på tavlan. Han är en av de fem sönerna som står vid Otta Brahe, men han ligger dock inte begravd i kyrkan. Tycko Brahe fick sin gravplats Tynkyrkan i Prag. När Brahekoret restaurerades 1980 kremerades de gravlagda i koret, och askan lades i en murad vitmålad sarkofag som står mitt i rummet.

Källor:

Webb: Kågeröd-Röstånga församling.

Pdf: "Kågeröds kyrka - Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Kristina Simonsson Lunds stift 2015.

Bok: "Kyrkorna i Skåne - en kulturhistoria". Siegrun Fernlund 1980. ISBN 91-85330-26-4